

Dosarul nr. 2ra-1467/23
2-22059001-01-2ra-21092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. M. Muruianu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

Î N C H E I E R E

27 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Sergiu Ceban, reprezentat de avocatul Dorina Bodișteanu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Ceban împotriva lui Sergiu Ceban, intervenient accesoriu Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva deciziei din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 27 aprilie 2022, Elena Ceban, reprezentată de avocatul Rusu Serghei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Ceban, intervenient accesoriu Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere,

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 11 august 2007 a încheiat căsătoria cu pârâtul Ceban Sergiu, fiind înregistrată la primăria Durlești, mun. Chișinău, iar după căsătorie relațiile familiale ale soților au decurs normal, fiind născuți și copiii minori. Însă de aproximativ trei ani, soții nu au găsit un numitor comun, relația conjugală fiind însoțită mereu de divergențe radicale și certuri, care s-au soldat cu faptul agresiunii fizice și verbale a reclamantei iar de atunci pârâtul nu acordă absolut îngrijirile necesare copiilor minori, fiind plecat peste hotarele țării.

Reclamanta a menționat că, încercările de a păstra relația conjugală nu s-au soldat cu succes, iar la moment pârâtul Ceban Sergiu este plecat peste hotare evitând contactul cu soția și copiii minori, la fel, pârâtul nu își respectă obligația de întreținere a copiilor minori, acesta nu contribuie la întreținerea copiilor minori, motivând că în general nu

îl interesează soarta acestora.

A afirmat că, soții nu mai locuiesc împreună, nu duc gospodărie comună de aproximativ trei ani, iar pârâtul nu își respectă obligația de a contribui la întreținerea, educația și dezvoltarea copiilor minori.

Partea reclamantă a mai indicat că a încercat să desfacă căsătoria și să soluționeze problema stabilirii domiciliului copiilor minori și plata pensiei pentru întreținerea copiilor minori pe cale amiabilă, însă pârâtul a manifestat indiferență, menționând că el nu are de gând să se întoarcă de peste hotare pentru acest fapt, prin urmare, consideră că depunerea prezentei acțiuni în instanța de judecată este justificată prin faptul că Ceban Sergiu face imposibilă desfacerea căsătoriei prin alte căi prevăzute de lege.

A susținut că, la moment este oportună stabilirea domiciliului copiilor minori Ceban XXXXX, Ceban XXXXX și Ceban XXXXX cu mama acestora - Ceban Elena, mama având toate condițiile pentru a întreține și a educa copiii minori. Totodată, consideră că prin stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, aceștia vor beneficia de tot sprijinul moral, de o îngrijire bună și de o educație corectă, fără certuri care le va oferi o dezvoltare normală, mai mult ca atât, în prezent copiii minori locuiesc cu mama.

A relevat că, stabilirea pensiei alimentare fixe în sumă de 6 500 de lei, lunar, (conform datelor Biroului Național de Statistici cu privire la minimul existenței pentru copiii minori cuprinși între vârsta 7-17 ani) pentru întreținerea copiilor minori, este adecvată, deoarece soțul Ceban Sergiu locuiește peste hotarele țării, iar veniturile acestuia sunt suficiente pentru a acoperi pensia de întreținere solicitată.

În final, avocatul Rusu Serghei, acționând în interesele reclamantei Ceban Elena, a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată la 11 august 2007 între Ceban Elena și Ceban Sergiu, înregistrată prin actul de căsătorie nr. 83 din 11 august 2007 de primăria or. Durlăști, mun. Chișinău, stabilirea domiciliului copiilor minori Ceban XXXXX, Ceban XXXXX și Ceban XXXXX cu mama Ceban Elena, încasarea de la Ceban Sergiu în folosul Elenei Ceban a pensiei de întreținere pentru copiii minori Ceban XXXXX, Ceban XXXXX și Ceban XXXXX în sumă fixă în mărime totală de 6 500 de lei, lunar, și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Ceban Elena, s-a desfășurat căsătoria încheiată între Ceban Sergiu și Ceban Elena la data de 11 august 2007, înregistrată la OSC municipiul Chișinău sub nr. 83.

S-a încasat de la Ceban Elena și Ceban Sergiu, proporțional, câte 100 de lei de la fiecare cu titlu de taxă de stat pentru eliberarea certificatului de divorț. S-a stabilit domiciliul copiilor minori Ceban XXXXX, născut la XXXXX, Ceban XXXXX, născut la XXXXX și Ceban XXXXX, născut la XXXXX, cu mama Ceban Elena. S-a încasat de la Ceban Sergiu în folosul Elenei Ceban, pensia de întreținere pentru copiii minori Ceban XXXXX, Ceban XXXXX și Ceban XXXXX în mărime fixă în sumă de 2 166 de lei, lunar, pentru fiecare copil în parte, începând cu 27 aprilie 2022 și până la atingerea majoratului. S-a încasat de la Ceban Sergiu în folosul Elenei Ceban cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în mărime de 140 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 29 decembrie 2022, avocatul Budișteanu Doina, acționând în interesele lui Ceban Sergiu, a declarat apel

împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 05 decembrie 2022, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond și emiterea unei decizii prin care acțiunea reclamantei Ceban Elena împotriva lui Ceban Sergiu să fie respinsă în partea ce ține de încasarea pensiei de întreținere.

Prin decizia din 14 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ceban Sergiu și s-a menținut hotărârea din 05 decembrie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru.

Cu întâietate, instanța de apel a menționat că deoarece hotărârea instanței de fond a fost contestată doar de Ceban Sergiu și doar în partea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, potrivit principiului disponibilității părților și limitelor examinării cauzei în apel, va verifica și se va expune referitor la corectitudinea și temeinicia hotărârii instanței de fond doar în partea contestată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că prima instanță, just a concluzionat asupra faptului că la caz urmează a dispune încasarea de la Ceban Sergiu în folosul Elenei Ceban, pensia de întreținere pentru copiii minori Ceban XXXXX, Ceban XXXXX și Ceban XXXXX în mărime fixă în sumă de 2 166 de lei, lunar, pentru fiecare copil în parte, începând cu 27 aprilie 2022 și până la atingerea majoratului de către copii.

De altfel, starea materială reprezintă situația socio-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei.

Totodată, instanța de apel a relevat că, Ceban Sergiu, nu a prezentat careva probe cu privire la starea sa materială și nu a anexat careva certificate cu privire la veniturile sale, însă insistă asupra faptului că prima instanță nu a determinat care sunt cheltuielile suportate de Ceban Elena, în procesul de creștere a copiilor.

În acest sens instanța de apel a reținut că potrivit informației Biroului Național de Statistică plasată pe site-ul www.statistica.md, valoarea minimului de existență pentru semestrul I al anului 2022, pentru un copil de vârstă de la 7 – 17 ani, constituie în medie suma de 2 936,90 lei (f.d.57), însă cuantumul stabilit de Biroul Național de Statistică este unul orientativ și nu obligatoriu. Or, această sumă reflectă minimul de existență, cheltuielile reale de întreținere a unui copil fiind mult mai mari.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, părinții sunt obligați să creeze copilului condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, atât fizică cât și psihologică, astfel încât întreținerea nu urmează a fi acordată doar la nivelul minimului de existență.

Instanța de apel a notat că din acest motiv, suma propusă de avocatul Bodișteanu Doina, în interesele lui Ceban Sergiu, nu poate fi acceptată, deoarece necesitățile specifice vârstei copiilor reclamă costuri ce depășesc simpla întreținere. În aceeași ordine de idei, a reținut că, datele statistice descriu minimul de existență pentru un copil în vârstă de 7-17 ani, or, esența creșterii și îngrijirii unui copil în opinia instanței nu poate fi limitată doar la minimul de existență.

Totodată, a concluzionat că informația de la Biroul Național de Statistică nu are

un caracter obligatoriu pentru instanțele de judecată la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, aceasta având un caracter de reper, de recomandare, respectiv, aceasta se stabilește în funcție de interesele copilului și posibilitățile economice ale ambilor părinți, locul de muncă al acestora, ocupația lor, precum și faptul cu cine din părinți au rămas stabiliți cu traiul copiii minori.

În final, instanța de apel a notat că dezacordul apelantului cu hotărârea instanței de fond în partea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, este unul formal, fără a fi probat în careva mod, urmare a cărui fapt, instanța de apel nu poate admite poziția părții apelante, apelul necesitând a fi respins din lipsă de temei, or, solicitarea apelantului cu privire la încasarea sumei de 1 500 de lei, lunar, cu titlu de pensie de întreținere a copiilor minori, începând cu data depunerii acțiunii, nu este rațională și nici echitabilă.

La data de 19 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Sergiu Ceban, reprezentat de avocata Dorina Bodișteanu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea sumei de 1 500 de lei, lunar, cu titlu de pensie de întreținere a copiilor minori.

În motivarea recursului s-a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material de către instanța de apel.

Recurentul a menționat că instanța de apel judecată eronat a stabilit că suma de 2 166 de lei lunar pentru fiecare copil de la un părinte ar fi una rezonabilă, or, instanța nu a luat în calcul că Ceban Sergiu nu este angajat în câmpul muncii și nu dispune de un alt venit oficial. În acest sens a indicat că consideră suma de 1 500 de lei lunar pentru întreținerea unui copil minor ca fiind reală și rezonabilă, reieșind din actele prezentate la materialele cauzei.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 14 iunie 2023 (f.d. 140, 147-152).

Actele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată prin intermediul poștei electronice, în adresa recurentului și reprezentantului recurentului, avocatului Dorina Bodișteanu la data de 31 iulie 2023 (f.d. 153).

Astfel, recursul, declarat la 19 septembrie 2023, este în termen.

La 06 noiembrie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimatei și intervenientului accesoriu (f.d. 175).

La 27 decembrie 2023, Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani, a depus referință, prin care a solicitat pronunțarea unei hotărâri în care să se țină cont în exclusivitate de interesul superior al copiilor.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Sergiu Ceban, reprezentat de avocatul Dorina Bodișteanu, este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

În această consecvență, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Verificând motivele, invocate în recurs de către de Sergiu Ceban, reprezentat de avocatul Dorina Bodișteanu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul declarat de Sergiu Ceban, reprezentat de avocatul Dorina Bodișteanu, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au

fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Sergiu Ceban, reprezentat de avocatul Dorina Bodișteanu, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) și 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Sergiu Ceban, reprezentat de avocatul Dorina Bodișteanu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi